

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 185/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. N., P., zastúpeného JUDr. K. L., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Trenčín sp. zn. 24 C/112/2007 z 15. augusta 2012 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co/321/2012 zo 7. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. D. N., P. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 24 C/112/2007 z 15.

augusta 2012 a Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co/321/2012 zo 7. novembra 2012.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol odporcom v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 24 C/112/2007. Súdne konanie, ktoré začalo návrhom navrhovateľky z 9. júla 2007, bolo ukončené súdnym zmierom 25. apríla 2012. Keďže navrhovateľka bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov, uložil súd povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v sume 987 € sťažovateľovi, a to do 15 dní od doručenia uznesenia (10. septembra 2012). Sťažovateľ sa proti tomuto uzneseniu odvolal. Krajský súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 17 Co /321/2012 zo 7. septembra 2012 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ uviedol proti uloženiu povinnosti zaplatiť súdny poplatok takúto argumentáciu:

„... Poplatok za podanie návrhu je na základe ust. § 8, ods. 1 citovaného zákona splatný vznikom poplatkovej povinnosti, teda 9. 7. 2007. Poplatok však nie je možné vyrubiť po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným (§ 13, ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb.).

Najneskôr mohol teda konajúci súd vyrubiť súdny poplatok do uplynutia lehoty troch rokov, odkedy sa skončil kalendárny rok, v ktorom sa súdny poplatok stal splatným, teda do konca roku 2010. Márnym uplynutím tejto trojročnej lehoty právo na vyrubenie súdneho poplatku zaniklo, pretože nebolo uplatnené v určenom čase. V dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty právo na vyrubenie súdneho poplatku zaniklo, prekludovalo sa. Na uvedenú skutočnosť musí súd prihliadať aj keď to dlžník, v našom prípade odporca, nenamietne.

V rovnakej lehote zanikla aj možnosť prenosu poplatkovej povinnosti na účastníka, ktorý nebol od poplatku oslobodený, teda na odporcu.

Na tejto okolnosti nemení nič ani fakt, že konanie začaté na návrh sa skončilo zmierom, nakoľko v samotnom spore nešlo o zmierovacie konanie podľa § 67 a súv. O. s. p.

v spojení s § 5 ods. 1, písm. b) zákona, ale o zmier účastníkov uzatvorený po viacerých pojednávaniach. Pritom súd vo veci samej rozhodol uznesením, č. k. 24 C/112/2007-301, zo dňa 25. 04. 2012, ktorým schválil zmier účastníkov, kde v samotnom výroku náhradu trov konania nikomu nepriznal.

Ďalej zákon č. 71/1992 Zb. v § 7 ods. 9 ako základ súdneho poplatku pre daný predmet konania stanovuje sumu podielu, ktorú navrhovateľ v žalobe žiadal. Navrhovateľka žiadala podiel odporcu za sumu stanovenú podľa znaleckého posudku znalca Ing. E. N. č. 53/2006 zo dňa 24. 10. 2006, vo výške 700 000 Sk, t. j. 23 235,74 €, čo by aj po 50 %-nej korekcií z dôvodu ukončenia konania podľa § 99 O. s. p., znamenalo sumu poplatku iba 697,00,- €.

Potom aj keby bol poplatok vyrubený včas, čo nebol, aj tak nebol vypočítaný v správnej výške. “

Podľa sťažovateľa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nezodpovedal relevantne všetky vyvstávajúce otázky, ktoré uviedol sťažovateľ v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že uznesením Okresného súdu v Trenčíne, č. 24 C/112/2007-305 zo dňa 15. 08. 2012, ktorým súd uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č. 17 Co/321/2012, zo dňa 7. 11. 2012, ktorým uznesenie Okresného súdu v Trenčíne potvrdil, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu v Trenčíne č. 24 C/112/2007-305 zo dňa 15. 08. 2012, ktorým súd uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č. 17 Co/321/2012., zo dňa 7. 11. 2012, ktorým uznesenie Okresného súdu v Trenčíne potvrdil.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 331,12 € (hodnota úkonu 130,16 €, za 2 úkony právnej služby + 2 x paušál po 7,81 € + DPH (20 %) 55,18 €).

4. Ústavný súd Slovenskej republiky predbežne vydáva dočasné opatrenie, ktorým odkladá vykonateľnosť (určenú na deň 26. 9. 2012) uznesenia Okresného súdu v Trenčíne č. 24 C/112/2007-305 zo dňa 15. 08. 2012, ktorým súd uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, a to až do rozhodnutia vo veci samej.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstatou námietok sťažovateľa boli jeho tvrdenia o uložení poplatkovej povinnosti napriek uplynutiu prekluzívnej lehoty práva na vyrubenie tohto poplatku a tiež o nesprávnom vypočítaní poplatku.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu, ústavný súd uvádza, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07). Sťažovateľ takýto dostupný prostriedok aj využil a vo veci rozhodoval vecne krajský súd.

2. Ústavný súd po zoznámení sa s argumentáciou sťažovateľa preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu. Krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože ho považoval za vecne správne. Krajský súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol:

„Kto je poplatníkom, t. j. kto má povinnosť platiť súdne poplatky v Občianskom súdnom poriadku, je vymedzené v ust. 2 zákona č. 71/1992 Zb. Podľa odseku 2 v prípade, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. O takýto prípad ide v prejednávanej veci, pretože navrhovateľka bola rozhodnutím súdu oslobodená od súdnych poplatkov a jej návrhu bolo v celom rozsahu vyhovené schválením zmieri, podľa ktorého došlo ku zrušeniu podielového spoluvlastníctva účastníkov k nehnuteľnostiam takým spôsobom, ako to navrhovateľka v konaní žiadala. Splatnosť poplatku je upravená v ust. § 8 citovaného zákona tak, že poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti, ako to aj cituje odporca vo svojom odvolaní.

V prejednávanej veci však odporcovi bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok súdnym rozhodnutím podľa § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch, v ktorom prípade je poplatok splatný do 3 dni po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť súdny poplatok alebo ktorým sa schválil zmier (§ 8 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch). Pri zmiere, ktorý bol uzavretý a schválený po začatí konania podľa § 99 sa aplikuje pravidlo o splatnosti, podľa ktorého poplatok je splatný do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o poplatkovej povinnosti, ak súd neurčí dlhšiu lehotu. Zo spisu vyplýva, že zmier podľa § 99 O. s. p. bol schválený uznesením okresného súdu zo dňa 25. apríla 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. 05. 2012. V tomto uznesení bolo rozhodnuté aj o trovách konania, avšak nebola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok a stalo sa tak následným rozhodnutím, ktorý bol aj napadnutý odvolaním zo strany odporcu. Splatnosť súdneho poplatku tak nastala v zmysle ust. § 8 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch do 3 dní od právoplatnosti práve napadnutého uznesenia. Vzhľadom na to, že navrhovateľka bola oslobodená od súdnych poplatkov a povinnosť zaplatiť súdny poplatok tak vznikla odporcovi podľa § 2 ods. 2 zákona, nemožno splatnosť poplatku počítať odo dňa

podania návrhu na začatie konania, v dôsledku čoho by mala uplynúť lehota na jeho vyrubenie v zmysle ust, § 13 ods. 1 citovaného zákona.

Súd prvého stupňa správne ustálil aj výšku súdneho poplatku a to v súlade s ustanovením § 7 ods. 9 citovaného zákona, podľa ktorého v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je základom poplatku cena podielu žiadaného navrhovateľom.

V prejednávanej veci vyplýva z návrhu na začatie konania a rovnako aj z uznesenia o schválení zmieru, že účastníci boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností každý v 1/2-ici. Navrhovateľka sa tak domáhala zrušením podielového spoluvlastníctva podielu 1/2-ice. Cenu k podielu uviedla v návrhu na začatie konania (nie v petite) tak, ako táto vyplývala zo znaleckého posudku, podaného na objednávku navrhovateľky. V konaní však bol podaný ďalší znalecký posudok a uznesením o schválení zmieru sa navrhovateľka zaviazala zaplatiť odporcovi na vyrovnanie jeho spoluvlastníckeho podielu, ktorý predstavoval 1/2-icu, sumu 32.900 Eur tak; ako vyplývala z obsahu znaleckého posudku, podaného v konaní. Keď súd prvého stupňa vypočítal súdny poplatok podľa položky č. 1 písm. a/ Sazobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. a od takto vypočítaného poplatku podľa § 11 ods. 7 veta druhá a štvrtá odpočítal 50 %, správne ustálil výšku súdneho poplatku sumou 987 Eur.“

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie malo byť porušené nesprávnou interpretáciou a aplikáciou príslušných noriem zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

Platenie súdnych poplatkov je imanentnou súčasťou občianskeho súdneho konania a právne je upravené zákonom o súdnych poplatkoch a tiež Občianskym súdnym poriadkom. Zaplatenie súdneho poplatku je v prípadoch ustanovených zákonom o súdnych poplatkoch predpokladom toho, aby súd vo veci konal a o uplatnenom nároku meritórne rozhodol. Zákonodarca zákonom o súdnych poplatkoch ustanovil, ktoré úkony a konania súdov sú spoplatnené súdnymi poplatkami (§ 1 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch a sadzobník súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona o súdnych poplatkoch).

Zákonodarca zároveň ustanovil druhy konaní, ktoré sú od poplatkov oslobodené, a taktiež osoby, ktoré sú od poplatkov oslobodené (§ 4 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

Podľa § 8 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmier.

Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa, ktorá vyplynula z § 13 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého „poplatok nie je možné vyrubiť po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným“.

Po preskúmaní sťažnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ústavný súd konštatuje, že krajský súd reagoval na námietky sťažovateľa týkajúce sa ním tvrdenej nesprávnej aplikácie noriem jednoduchého práva. Odôvodnenie vyvodeného právneho záveru považuje ústavný súd za stručné, avšak dostatočné, pričom má nesporne oporu v aplikovanej právnej úprave, a preto výsledok interpretácie uskutočnenej krajským súdom nemožno považovať za zjavne svojvoľný. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju konštantnú judikatúru (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), podľa ktorej o svojvôli pri výklade alebo aplikácii právnych noriem všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd nezistil pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti žiadne skutočnosti nasvedčujúce priamej súvislosti medzi rozhodnutím okresného súdu ani krajského a sťažovateľom označeným základným právom, jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane jeho návrhu na odloženie vykonateľnosti namietaného uznesenia krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14 . mája 2013